

gangsmaade, som er foreskrevet for Forfatningsforandring. Thi det er ikke Meningen, at man skal følge den Slags Forskrifter under deslige Forhold“.

Samme Forfatter skriver i et Brev til Bjarni Jonsson fra Vogt den 4. August d. A. følgende Ord netop om dette Punkt i dette Forslag: „For Formens Skyld vilde jeg have ønsket, at Overskriften ikke havde været Forbundslov (sambandsløg), men derimod Overenskomst eller Forlig („sáttmáli“ eller „sættargerð“). Men hvad Indholdet angaar, er der ingen Tvivl om, at her er Tale om en Overenskomst mellem selvstændige Stater. Jeg anser det for overordentlig betydningsfuldt baade for Island og Danmark, at denne Overenskomst nu bliver Lov — og det straks. — Det maa staa klart for hele Verden, at Islands og Danmarks Stilling nu er den, at Stormagterne ikke faar Lejlighed til at bruge Island som Handelsvare — ved at tvinge Danskerne — sammenlign 1814!“.

Angaaende Indholdet af den paatænkte Overenskomst skal det bemærkes, at Suverænetetsudvalgene og hele Altinget var bestemt paa at kræve Danmarks Anerkendelse af Islands Suverænetet i Personalunion med Danmark og ikke give noget efter af det. Man bør da først overveje, a) om man har opnaaet Anerkendelsen af Islands Suverænetet med dette Forslag, og b) om man har faaet en ren Kongeforbindelse. Disse to Punkter skal nu overvejes nærmere.

a) Den Overenskomst, som dette Forslag, der her foreligger, indeholder, hviler direkte paa det Grundlag, at begge de vedkommende Parter afslutter den ifølge deres Suverænetet, d. v. s. Evnen til at forpligte sig ved sine Handlinger og Undladelser. Hver af Parterne forpligter sig her ved sin egen Villie, men ikke ifølge andres Magtbud, og Forpligtelsen gaar ikke videre, end hver af Parterne giver sit Samtykke til.

Dernæst indeholder Forslaget en klart affattet Erklæring om, at hver af Staterne er frie og suveræne, jfr. § 1, og det beviser klart det, som før er fremhævet, at Overenskomsten hviler paa begge Parter Suverænetet. Endvidere indeholder § 19 Danmarks Anerkendelse af Islands Suverænetet, thi ifølge denne Paragraf forpligter Danmark, der ifølge § 7 varetager Islands Udenrigsanliggender, sig til at meddele fremmede Stater, at det i Overensstemmelse med Forbundsloven har anerkendt Island som suveræn Stat. Det er derfor med klare Ord udtalt i Lovforslaget, at Island er en suveræn Stat.

Desuden omtales der i Forslaget forskellige Handlinger af den islandske Stat i Fremtiden, som slet ikke kunde finde Sted, undtagen den var en suveræn Stat. Deraf maa først nævnes Forslagets § 19. I Overensstemmelse med den erklærer Island sig forstedseværende neutralt. Hvis Island ikke var suverænt, i Forbindelse med Danmark, kunde det ikke være neutralt, hvis Danmark kom i Krig, saa længe Forbindelsen varer. Ingen ikke-suveræn Stat kan erklære sig neutral. Den Stat, som har Protektorat eller Overmyndighed over den, maa ganske efter sit eget Tykke og paa sit eget Ansvar udstede den Slags Erklæringer. Danmark offentliggør ganske vist vor Neutralitetserklæring ifølge Forslagets § 19, men det gør Danmark, fordi det paa Islands Vegne varetager dets Udenrigsanliggender, og Erklæringen er en Del af denne Udøvelse.

Dernæst er der Forslagets § 18. Ifølge denne har hver af Staterne Hjemmel til at ophæve Overenskomsten efter en bestemt Tid, selv om der ikke er Tale om Brud paa Overenskomsten. Denne Bestemmelse viser tydelig Suveræneteten, thi ingen ikke-suveræn Part kunde faa en saadan Ret,

§ 17 om Voldgiftsdomstolene peger ogsaa bestemt i den samme Retning. Tvistigheder om Forstaaelsen af Forbundsloven skal løses af en Voldgiftsret. Opmanden skal vælges af Norges og Sveriges Regeringer. Den Slags Bestemmelser om en Voldgiftsdomstol kan ikke gives, undtagen der er Tale om suveræne Stater. Den Bemyndigelse, som Island giver Danmark til at behandle Udenrigssagerne (§ 7), og Islands Samtykke til, at Kongen maa være Regent i andre Stater (§ 4), vidner ogsaa om Islands Suverænetet. Hertil kan efter nogle folkeretskyndige Mænds Mening føjes Bestemmelsen om en særskilt Statsborgerret (§ 6) og om Overenskomsten angaaende forskellige Sager (§ 12), thi kun suveræne Stater kan efter deres Opfattelse have den Slags Rettigheder, som omtales i disse Paragraffer.

Af det nu fremhævede ses det, at Island ikke blot har Suverænetet ifølge Forslagets klare Ord (§§ 1 og 19), men ogsaa forskellige ydre Tegn paa Suverænetet. Det forpligter sig ifølge sin egen Villie, men ikke ifølge andres. Det kan bemyndige til Behandling af sine Udenrigsanliggender og er i Besiddelse af Rettigheden til at udsende Gesandter og afslutte Kontrakter (jus legationum og jus foederum), thi Island kunde ikke give Fuldmagt til at